

השמרים שאין צריך סתימה מעולה אינו חשוב כפותח 49
מחדש: 50

ז במקום שמותר לפתוח נקב ישן שנסתם מותר לנקבו 51
אפילו במקרה כגון אם נשברה הברזא שבחבית ואינו 52
יכול להוציאה יכול לנקבה במקרה ואין צריך לומר שמותר 53
ליקח ברזא אחרת ולהכות באותה ברזא התחובה בה אם 54
הוא לצורך לשתות יין בשבת ובלבד שלא תהא הברזא 55
התחובה בה נגד השמרים כמו שנתבאר: 56

ח יש אומרים שלא התירו לפתוח נקב ישן אלא בחבית 57
של חרס שאין הסתימה מהודקת יפה בנקב אבל בחבית 58
של עץ שמהדקין מאד העץ שסותמין בו הנקב וחותרין 59
ראשו על דעת שלא להוציאו ודאי נראה שזהו נקב חדש 60
ואסור ויש חולקין על זה ויש לסמוך על דבריהם במקום 61
צורך גדול להקל בדברי סופרים: 62

ט מותר ליתן קנה חלול או שאר ברזא בחבית להוציא 63
בהם היין אע"פ שלא היו מעולם בחבית זו ואינו יודע 64
כלל אם יבאו למדת הנקב של חבית זו ואין חוששין שמא 65
לא יבאו למדתו ויחתכם ויגרדם בסכין סביב סביב עד 66
שיבאו למדתו ויתחייב משום מחתך כמו שיתבאר: 67

י אבל אסור ליתן עלה של הדס בנקב שבחבית כדי שלא 68
יהיה היין שותת על דופני החבית אלא יהיה מקלח על 69
העלה המקופל ועשוי כעין מרזב גזרה שמא יתקן מרזב 70
ליינו שיפול היין לתוכו וילך למרחוק ומה שלא גזרו כן 71
בנתינת קנה חלול הוא לפי שהקנה אין הוא עושה שום 72
מעשה בגופו אלא שתוחבו בחבית לפיכך אין גוזרין שמא 73
יבא לעשות מעשה לתקן מרזב ליינו משא"כ בעלה שעושה 74
מעשה בגופו שלוקחו ומקפלו כעין מרזב כיון שנראה 75
כעושה מרזב גזרו בו שמא יבא לתקן מרזב גמור ליינו: 76

יא ויש אומרים שגם בעלה לא אסרו משום גזרת מרזב 77
אלא משום גזרה שמא יתקלקל עלה זה ויקטום עלה 78
אחר מן הענף התלוש ליתנו בנקב החבית וקטימה זו אסורה 79
משום תיקון כלי שכל דבר שמתקנו בשבת שיהיה ראוי 80
להשתמש בו איזה תשמיש יש בו משום תיקון כלי כמו 81
שיתבאר בסי' ש"מ ואף אם העלה הוא רך וראוי למאכל 82
בהמה אעפ"כ יש איסור בקטימתו משום תיקון כלי שלא 83
אמרו אוכלי בהמה אין בהם משום תיקון כלי הואיל והן 84
רכין ואין מתקיימין כמו שיתבאר בסי' שכ"ב אלא כשמתקן 85
האוכל להיות כלי בפני עצמו כגון שקוטם קש לחצוץ בו 86
שיניו שאינו חשוב כמתקן כלי לפי שאין דרך האוכל כלל 87
לעשות ממנו כלי בתחלה כיון שאינו מתקיים הרבה אבל 88
דרך הוא לתקן בו כלי העשוי כבר כגון ליתן העלה בנקב 89
שבחבית העשויה כבר לפיכך כשקוטמה לכך יש בקטימה 90
זו משום תיקון כלי. 91

ולפי סברא זו שאין איסור בנתינת העלה בנקב שבחבית אלא 92
משום שמא יקטום לא אסרו במקום שיש לו הרבה עלין 93
קטומים מבעוד יום שאז אין לחוש שמא יקטום שאף אם 94
יתקלקל אחד או שנים הרי יש לו עוד ואין חוששים שמא 95
יתקלקלו כולם ולענין הלכה בדברי סופרים הלך אחר המיקל: 96

1 שאף העושה נקב חדש כזה במתכוין אין בו איסור אלא
2 מדברי סופרים הואיל ואינו עשוי אלא להוציא בלבד לפיכך
3 לא החמירו בו כל כך לאסור אף להוסיף שלא במתכוין.

4 ויש חולקים ואומרים שלא התירו להוציא הסכין מהחבית
5 בשבת אלא אם כן כבר הוציאו פעם אחת מבעוד יום שאז
6 אינו פסיק רישיה שיוסיף בנקב ע"י הוצאה זו שבשבת אלא
7 אפשר שלא יוסיף כלום וא"כ אף אם אירע שמוסיף אין בכך
8 כלום שדבר שאינו מתכוין הוא.

9 והעיקר כסברא הראשונה ומכל-מקום במקום שאין שם
10 צורך כל כך טוב לחוש לסברא האחרונה:

11 ד אבל סכין שהוא תחוב בכותל של עץ מבעוד יום אם
12 הוא תקוע קצת בחוזק נהגו בו איסור להוציאו בשבת
13 אלא אם כן הוציאו כבר פעם אחת מבעוד יום שאז אינו
14 פסיק רישיה שיוסיף בנקב אבל כשעדיין לא הוציאו מעולם
15 מנקב זה אי אפשר שלא יוסיף בנקב כשמוציאו בשבת כיון
16 שהיה תקוע קצת בחוזק ולא התירו להוסיף שלא במתכוין
17 אלא בחבית שאף לעשות בה נקב בתחלה ובמתכוין אין בו
18 איסור לעולם אלא מדברי סופרים אבל העושה נקב בכותל
19 במתכוין חייב חטאת לפעמים דהיינו אם נוקבו כדי לתקוע
20 בו יתד ואף המוסיף כל שהוא בנקב זה במתכוין חייב לכן
21 יש להחמיר בו שלא להוסיף בו אף שלא במתכוין כשהוא
22 פסיק רישיה זהו טעם המנהג.

23 אבל מן הדין אין בזה איסור ברור כיון שמכל-מקום אם
24 היה עושה נקב חדש בכותל בענין זה ממש שהוא מוסיף
25 בו עכשיו בהוצאת הסכין דהיינו שלא על מנת לתקוע בה
26 יתד לא היה בו איסור מן התורה לפי שהיא מלאכה שאינה
27 צריכה לגופה וגם הוא מקלקל הכותל וגם מה שמוסיף בנקב
28 בהוצאת הסכין זהו נעשה כלאחר יד וכל כלאחר יד אין בו
29 איסור כלל מן התורה אף במלאכה גמורה אם כן אין לאסור
30 להוסיף שלא במתכוין כמו שלא אסרו כן בחבית לפי מה
31 שנתבאר שהעיקר כהמתירין שם ומכל-מקום אין להקל נגד
32 המנהג:

33 ה אבל סכין התקוע בספסל או בשאר דבר התלוש מותר
34 להוציאו בשבת אף שעדיין לא הוציאו מעולם מפני
35 שבעשיית נקב בדבר תלוש אין בו איסור לעולם משום בונה
36 אלא משום גזירת תיקון כלי אם עשהו פתח להכניס או
37 להוציא אבל כשאינו עושהו פתח כלל לא להכניס ולא
38 להוציא אלא שנעשה ממילא ע"י הוצאת הסכין אין בו
39 איסור כלל ואם הוא תקוע בחבית גדולה או בשאר כלים
40 גדולים שמחזיקין מ' סאה שיש בהם בנין וסתירה הרי דינו
41 כתקוע בכותל:

42 ו חבית שהיה בה נקב ונסתם אפילו סתמו בידים בעץ או
43 בדבר אחר מותר לפותחו בשבת במה דברים אמורים
44 כשהוא למעלה מן השמרים אבל אם הוא כנגד השמרים
45 אסור לפותחו (אלא אם כן עשוי לפותחו ולסותמו תדיר
46 כגון ברזא שבחבית) שכיון שהוא למטה כל כך הרי כל
47 כובד היין נשען עליו וצריך סתימה מעולה לפיכך
48 כשפותחה חשוב כפותח נקב חדש משא"כ למעלה מן